

РЕШЕНИЕ

№ 253

гр. Плевен, 10.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, IV ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **ЦВЕТЕЛИНА М. ЯНКУЛОВА-СТОЯНОВА**

Членове: **РЕНИ В. ГЕОРГИЕВА**
ЕМИЛИЯ АТ. КУНЧЕВА

при участието на секретаря **ДАФИНКА Н. БОРИСОВА**
като разгледа докладваното от **ЦВЕТЕЛИНА М. ЯНКУЛОВА-СТОЯНОВА**
Въззивно гражданско дело № 20224400500165 по описа за 2022 година

Въззивно гражданско производство по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Производството по делото е образувано на основание два броя въззивни жалби срещу съдебно Решение №1517/22.12.2021г.на Плевенски районен съд, Гражданско отделение, VII-ми гр.с-в, постановено по гр.д.№4778/2021г. по описа на същия съд, подадени от страните по делото, както следва:

- Въззивна жалба, регистрирана с Вх.№1747/24.01.2022г., изпратена по пощата с п.к. от 21.01.2022г., подадена от въззивния жалбоподател С.Р. С., ЕГН-***** с постоянен адрес в гр.*****- ищец в първоинстанционното производство, чрез пълномощника адв. Г.Ч. със съдебен адрес в гр.*****, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г. В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявеният от него срещу ответника „Форуком и Компания“-ООД, иск по чл.55,ал.1 от ЗЗД за разликата от 315.50лв. до 396.98лв.

Въззивният жалбоподател твърди, че в обжалваната част решението е неправилно и прави искане да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което да се уважи изцяло исковата му претенция.

-Въззивна жалба, регистрирана с Вх.№ 2986/07.02.2022г.,изпратена по пощата с п.к. от 04.02.2022г., подадена от въззивния жалбоподател „Форуком и компания“-

ООД, ЕИК- 836034051 със седалище и адрес на управление в гр.***** – ответник в първоинстанционното производство, чрез пълномощника адв. И.И. от САК, съдебен адрес в гр.*****, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г., В ЧАСТТА, с която е уважен предявеният от ищеца против ответника иск.

Въззивният жалбоподател твърди, че в обжалваната част решението е неправилно и прави искане да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което да се отхвърли изцяло исковата претенция.

Преписи от двете въззивни жалби са изпратени на ответниците по същата.

Ответникът по въззивната жалба на „Форуком и компания“-ООД - С.Р. С. чрез пълномощника адв. Г.Ч. е подал отговор, регистриран с Вх.№4150/18.02.2022г., в който е изразил становище за неоснователност на същата.

Ответникът по въззивната жалба на С.Р. С. – „Форуком и компания“-ООД, чрез пълномощника адв. И.И. от САК е подал отговор, регистриран с Вх. №5391/04.03.2022г.,п.к. от 02.03.2022г., в който е изразил становище за неоснователност на същата.

Страните не са заявили доказателствени искания и пред въззивната инстанция не са представени нови доказателства.

В съдебно заседание на въззивната инстанция, страната „Форуком и компания“-ООД, чрез пълномощника адв. И.И. от САК, поддържа становищата, изразени в подадената от него въззивна жалба и в отговора на въззивната жалба, подадена от насрещната страна.

Плевенският окръжен съд, Гражданско отделение, IV-ти възз.гр.с-в, като провери обжалваното решение с оглед изложените оплаквания във въззивната жалба, обсъди събраните доказателства, съобрази закона и относимата съдебна практика, приема следното:

Въззивната жалба, регистрирана с Вх.№1747/24.01.2022г., изпратена по пощата с п.к. от 21.01.2022г., подадена от въззивния жалбоподател С.Р. С., ЕГН-***** с постоянен адрес в гр.*****- ищец в първоинстанционното производство, чрез пълномощника адв. Г.Ч. със съдебен адрес в гр.*****, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г. В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявеният от него срещу ответника „Форуком и Компания“-ООД, иск по чл.55,ал.1 от ЗЗД за разликата от 315.50лв. до 396.98лв.,е подадена в срок, срещу съдебен акт, подлежащ на обжалване, от надлежна страна, при наличие на правен интерес, поради което е процесуално **ДОПУСТИМА** и следва да бъде разгледана по същество.

Въззивната жалба, регистрирана с Вх.№ 2986/07.02.2022г.,изпратена по пощата с п.к. от 04.02.2022г.,1 подадена от въззивния жалбоподател „Форуком и компания“-ООД, ЕИК- 836034051 със седалище и адрес на управление в гр.***** – ответник в първоинстанционното производство, чрез пълномощника адв. И.И. от САК,

съдебен адрес в гр.*****, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г., В ЧАСТТА, с която е уважен предявеният от ищеца против ответника иск, е подадена в срок, срещу съдебен акт, подлежащ на обжалване, от надлежна страна, при наличие на правен интерес, поради което е процесуално **ДОПУСТИМА** и следва да бъде **разгледана по същество**.

Разгледани по същество и ДВЕТЕ въззивни жалби са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

Първоинстанционното производство по гр.д. № 4778/2021г.по описа на Плевенски районен съд, Гражданско отделение, е образувано на основание иск за парично вземане с правно основание по чл.55,ал.1,пр.1 от ЗЗД във вр. чл.23 във вр. чл.22 от ЗПК за връщане на недължимо платена сума по потребителски кредит, ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба до окончателното изплащане, предявен от ищеца С. Р. С., ЕГН-***** с постоянен адрес в гр.***** , срещу ответника „Форуком и Компания“-ООД, ЕИК- 836034051 със седалище и адрес на управление в гр.*****.

Първоначално искът е предявен като частичен с цена от 25.00лв. (двадесет и пет лв.), а след това по молба на ищеца, съдът е постановил определение, с което на основание чл.214 от ГПК е допуснал изменение на иска, чрез увеличение размер на 3986.98лв.с определение, постановено в о.с.з., проведено на 15.11.2021г., съдът е допуснал изменение на иска, чрез увеличаване на цената от 50.00лв. на 1000.00лв.(хиляда лв.)

В исковата молба се твърди следното:

На 12.10.2018г. ищецът е сключил договор за потребителски кредит № 95712122/12102018 с „Форуком и Компания” ООД. В Приложение № 1 към договора е посочено, че сумата по отпуснатия заем е в размер на 1000.00 лева, която ищецът следва да върне 1175.14 лева, за срок от девет месеца. Уговореният фиксиран лихвен процент е в размер на 40.000 %, а годишният процент разходи /ГПР/ е в размер на 49.020 %.В договора е уговорено, че кредитополучателят се задължава да предостави на „Форуком и компания“ ООД обезпечение на кредита в срок до края на следващия работен за Кредитодателя ден от получаване на одобрение за сключване на договора за потребителски кредит. Обезпечението трябва да отговаря на изискванията, упоменати в съответните разпоредби на Общите условия. В изпълнение на горното на същия ден ищецът сключил договор за предоставяне на поръчителство със свързаното и посочено от кредитодателя лице „Гарант Къмпани“ ООД, като се е задължил да заплати на последното 1 възнаграждение в общ размер на 886.50 лева. Ищецът е погасил предсрочно изцяло сумата по сключения договор в общ размер на 1167.88 лева с два броя платежни нареждания от 30/12/2018 г. Последната е изплатена на единствено на „Форуком и компания“ ООД.

I. На първо място счита, че гореописаните договори са нищожни /недействителни/ на основание чл. 22 от Закона за потребителския кредит /ЗПК/ вр. чл. 26, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, тъй като противоречат на

законоустановените императивни правила.

1. Смята, че процесиите договори са нищожни на основание чл. 10, ал. 1 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е спазена предвидената от закона форма. Настоящият случай касае сключването на договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние, тъй като от отправяне на предложението до сключването на договорите са използвани изключително средства за комуникация от разстояние. Ето защо за действителността на договорите следва да е спазена процедурата, уредена в Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние /ЗПФУР/ (чл. 8 и сл.) и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги /ЗЕДЕУУ/. Счита, че в настоящия случай тази процедура не е спазена, тъй като доставчиците „Форуком и компания“ ООД и „Гарант Къмпани“ ООД не са изпълнили императивно вменените им задължения да предоставят на потребителя С.С. изискуемата преддоговорна информация, не са получили валидно съгласие на потребителя за сключването и изпълнението на договорите, както и за условията, при които последният може да се откаже от тях. Също така смята, че всички разменени между доставчиците и потребителя електронни съобщения не отговарят на императивните изисквания на ЗЕДЕУУ. Те по своята същност представляват електронни документи, които обаче се явяват неподписани такива, тъй като не е спазена предвидената процедура за удостоверяване на техния действителен автор /например чрез квалифициран електронен подпис/, респективно същите нямат т.нар. „формална доказателствена сила“ по смисъла на чл. 180 от Гражданския процесуален кодекс /ТПК/.

С оглед на горното счита, че ответното дружество е приело за сключени процесиите договори с ищеца в нарушение на предвидените императивни правила, без последният да е изразил валидно своето съгласие. Нарушено изискването процесиите договори да са написани по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договорите да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договорите. Отделно от горното не е подписвал договори за предоставяне на поръчителство с избраното от ответника лице „Гарант Къмпани“ ООД. Ето защо считам, че с оглед разпоредбата на чл. 138 вр. чл. 26, ал. 2 от ЗЗД, тези договори са нищожни и поради липса на форма.

2. Също така в нарушение на чл. 147а от ЗЗП /Закона за защита на потребителите/ на доверителя ми не са предоставени подписани от кредитодателя Общи условия към договорите за потребителски кредит, същият не се е съгласил с тях, не ги е подписал, респ. последните не го обвързват.

3. Договорите за потребителски кредит са нищожни на основание чл. 11, ал. 1, т. 7 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от тяхното съдържание, а именно общият размер на кредита. За действителността на договора е необходимо в общия размер на кредита да е правилно посочена сумата, която реално подлежи на получаване от кредитополучателя, как се изплаща същата /в брой или по банкова сметка/ и кога следва да бъде изплатена. В случая е налице /при това не в самите договори, а в Приложение № 1 към тях/ единствено формално посочване на размера на

отпуснатия заем /1000.00 лева/. Също така липсва посочване на начина, по който ще бъдат изплатена сумата, както и в какъв срок.

4. Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 10 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно годишният процент на разходите /ГПР/ по кредита, както и общата сума, дължима от потребителя, при посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите, по определения в приложение № 1 към ЗПК начин. В нарушение на императивните правила, в договора за потребителски кредит ГПР е посочен единствено като процент, но без изрично да са описани и основните данни, които са послужили за неговото изчисляване. Липсата на ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договорите ГПР от 49.02 %, е в пряко противоречие с императивните изисквания на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 2 и 4 от ЗПК. В договора единствено е посочен фиксиран лихвен процент по заема от 40.00 %, без обаче да става ясно как тази стойност се съотнася към ГПР по договора. Освен посочената възнаградителна лихва, в съдържанието на договора не са включени всички останали такси и разходи (в това число възнаграждения по сключения договор за предоставяне на поръчителство), индивидуализирани по вид и размер, и водещи до различен размер на ГПР от посочения. Съгласно Решение от 20.09.2018 г. по дело С-448/2017 г. на СЕС „На непосочването на ГПР в договор за кредит трябва да се приравни ситуацията, в която в договора се съдържа само математическа формула за изчисляването на този ГПР, без обаче да предоставя необходимите за това изчисляване данни. В подобна ситуация не може да се счете, че потребителят е напълно запознат с условията по бъдещото изпълнение на подписания договор към момента на сключването му и следователно, че разполага с всички данни, които могат да имат отражение върху обхвата на задължението му“. На следващо място в договора за потребителски кредит е налице грешно посочен размер на ГПР, а действителният такъв /в размер на 141.56 % за конкретния договор/ е над максимално установения праг на ГПР, предвиден в императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, като в тази връзка не е посочена и общата сума, дължима от ищеца. В договора е уговорено, че кредитополучателят се задължава да предостави на „Форуком и компания ООД“ обезпечение на кредита в срок до края на следващия работен ден от Кредитодателя ден от получаване на одобрение за сключване на договора за потребителски кредит. Обезпечението трябва да отговаря на изискванията, упоменати в съответните разпоредби на Общите 4 условия /които не са предоставени на потребителя/. В изпълнение на горното в същия ден, в който ищецът е сключил договора за потребителски кредит, той е сключил и договор за предоставяне на поръчителство със свързаното и посочено от кредитодателя лице „Гарант Къмпани“ ООД, като се е задължил да заплати на последното възнаграждение в общ размер на 886.50 лева. Тази сума впоследствие е изплатена предсрочно заедно с останалите дължими суми по кредита на ответното дружество. Смята, че в настоящия случай сключеното с „Гарант Къмпани“ ООД съглашение не отговаря на принципното значение и цел на договора за поръчителство. Смисълът на последния се изразява в гарантиране на

изпълнението на задължението на длъжника към кредитора. Предвид обстоятелството, че ищецът е сключил такъв договор за поръчителство, с лице, избрано и посочено от кредитодателя, за което е заплатил такси, равняващи се на близо половината от размера на отпуснатия кредит, без да е налице неизпълнение на задълженията от негова страна, може да се направи единственият обоснован извод, че сключения договор за поръчителство излиза от присъщата функция за обезпечаване на заемите, а има за цел единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита. Настоящият случай касае еднотипни договори за паричен заем, върху чието съдържание потребителят не може да влияе. В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити изрично се сочи: „В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите - членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедират по този начин“. В този смисъл, обстоятелството, че заемът се обезпечава с поръчителство, предоставено от точно определено свързано с кредитодателя лице - „Гарант Къмпани“ ООД, в полза на „Форуком и компания“ ООД, се намира в пряко противоречие с преследваната от директивата цел, транспонирана в ЗПК. Замисълът на изискването за проверка на кредитоспособността на потребителя, както и изрично е посочено в чл. 16 от ЗПК, е тя да бъде извършена преди сключването на договора, съответно към този момент да бъде направена преценката дали да бъде отпуснат кредитът, както и при какви условия /вкл. и дали ще е необходимо обезпечение/. Въпреки това на длъжника се вменява задължение да сключи договор за поръчителство с точно определено лице, за което да заплаща и възнаграждение, вследствие на което дългът му нараства, т.е. опасността от свръхзадлъжнялост се увеличава. Тези клаузи са изцяло неравноправни и нищожни, тъй като същите са във вреда на потребителя по смисъла на, чл. 143, ал. 1 от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/ - не отговарят на изискванията за добросъвестност и водят до неравновесие в правата на страните. Клаузите не са формулирани по ясен и недвусмислен начин, съгласно изискванията на чл. 147, ал. 1 от ЗЗП и разглеждани както самостоятелно, така и в съвкупност с договорите за гаранция /поръчителство/ не позволяват на потребителя да прецени икономическите последици от сключване на договорите - чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП. Също така, тези клаузи не са индивидуално уговорени, съгласно чл. 146 от ЗЗП. От начина, по който са формулирани процесните клаузи става ясно, че се касае за едно общо „тристранно“ споразумение между С.С., „Форуком и компания“ ООД и „Гарант Къмпани“ ООД. Целта на включване в правоотношенията на третото свързано с ответника лице „Гарант Къмпани“ ООД е заобикаляне на изискванията на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и чл. 10а, ал. 2 от ЗПК под предлог, че незаконните такси се дължат не на кредитора, а на трето лице „поръчител“. Впоследствие обаче тези такси се заплащат на заемодателя „Форуком и компания“. От една страна

одобряването на кредита като бърз кредит неминуемо води до одобряване и на обезпечението, а от друга страна кредитът е уговорен и се предоставя само и единствено при поръчителство на точно определено трето свързано лице. Нещо повече, тези клаузи са уговорени още при сключването на договора с ответното дружество, без да бъде предоставена възможност на потребителя да посочи избрани от него поръчители и са абсолютна предпоставка последният да бъде одобрен за получаването на кредита. Смята, че в пряко нарушение на императивното правило на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК „Форуком и компания“ ООД не е включило в ГПР разходите за заплащане на възнаграждението по сключения с „Гарант Къмпани“ ООД договор за предоставяне на поръчителство, изплатени от ищеца, които по своята същност представляват печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плаща периодично, поради което трябва да е част от годишния лихвен процент /ГЛП/ и ГПР. Получаването на сумата по кредита е било обусловено от сключването на договор за поръчителство, от страна на кредитополучателя, за което той дължи възнаграждение в общ размер на 886.50 лева. Това обстоятелство безспорно е било известно на ответното дружество, предвид това, че сключването на договора за поръчителство е предвидено в самия договор за потребителски кредит. Също така сумата в размер на 886.50 лева е част от общо дължимите суми по кредита и макар в договора да е посочено, че тя представлява възнаграждение за поръчителство, предоставено от „Гарант Къмпани“ ООД, същата е заплатена /макар и част от нея с оглед предсрочното погасяване на сумата по кредита/ от ищеца на „Форуком и компания“ ООД /което не я е прехвърлил впоследствие на „Гарант Къмпани“ ООД/ като част от дължимите суми по самия кредит. Според императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Ето защо счита, че на основание чл. 19, ал. 5 от ЗПК, клаузи в договори, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни. „Форуком и компания“ ООД е нарушило императивното правило на чл. 19, ал. 1 ЗПК и незаконосъобразно не е включило таксата за поръчител от 886.50 лева в размера на ГПР. При условие, че същата беше законосъобразно посочена в договора, действителният ГПР щеше да възлиза 7 на 141.56 %. Ето защо счита, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, водеща до нищожност на договорите като цяло, тъй като търговецът е заблудил потребителя за действителния размер на ГПР, приложим в отношенията между страните. Счита, че с тези действия „Форуком и компания“ ООД е заобиколило изискванията на ЗПК за точно посочване на финансовата тежест на кредитите за длъжника, като съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона, е нищожна. Всички приложими към сключването, изпълнението, прекратяването и развалянето на потребителски договори национални нормативни актове /ЗПК, ЗПФУР, ЗЕДЕУУ и др./ са приети в Република България, въз основа на присъединяването ни към Европейския съюз и произтичащите от това задължения за синхронизиране на българското законодателство с европейското. Ето защо приложимото национално законодателство

следва да бъде тълкувано и прилагано съобразно духа, целите, съображенията и разпоредбите на действащата Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 23 Април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити. Във връзка, че неизпълнението на задължението за правилно посочване на размера на ГПР злепоставя и самата цел на Директива 2008/48/ЕО да има единен съпоставим прозрачен пазар на кредитите, защото по този начин потребителят не може да сравни продуктите адекватно. Целта на уредбата на ГПР е чрез императивни норми да се уеднакви по еднозначен начин изчисляването и посочването на ГПР на кредита и това да служи за съпоставка на кредитните продукти и да ориентира икономическия избор на потребителя. Обстоятелството дали е правилно изчислен и посочен ГПР се установява на база изискванията на единната формула, залегнала в самата Директива 2008/48/ЕО /и транспонирана в ЗПК/, поради което същата има и нормативно значение. Гореописаните такси /в това число и възнаграждение за поръчител/ безспорно попадат в изискванията на Директивата - те са предвидими общи разходи, които обуславят сключването на договора при тези условия и са предварително заложи. По тези съображения тези клаузи 8 изискват размерът им да се включи в общия размер на разходите и от там в ГПР. Ето защо счита, че неправилното изчисляване и посочване е самостоятелно основание за недействителност на договорите. В подкрепа на това е и обстоятелството, че посочването на ГПР е изведено като съществено условие на договора. Това следва и от сравнителноправния прочит на уредбите на държавите от ЕС, имплементираща Директива 2008/48/ЕО/, както и практиката на СЕС, където това изискване последователно и ясно е формулирано и затвърждавано. Смята, че от гореизложеното е единствено изводимо, че грешното посочване на размера на ГПР следва да се приравни на хипотезата на непосочен ГПР по смисъла на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, респективно целият договор следва да се обяви за недействителен на основание чл. 22 от ЗПК. На самостоятелно основание договорът е недействителен, тъй като грешно посоченият размер на ГПР води и до неправилно посочване на общата сума, дължима от потребителя по кредита. Съгласно процесиите договори общата сума, дължима по кредита е в размер на 1175.14 лева, но доверителят ми реално е изплатил на ответното дружество предсрочно сумата в общ размер на 1167.88 лева, като в нея е включена и начислената такса за поръчител. В настоящия случай изплатената сума от ищеца е по-малка от общодължимата по процесния договор за потребителски кредит, поради обстоятелството, че същата е предсрочно погасена е платежни нареждания от 30/12/2018 г. По този начин е нарушена и втората част от задължителното съдържание на договора, уредена в разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Посочването в договора на размер на ГПР, който не е реално прилаганият в отношенията между страните, представлява „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на чл. 68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗЗП, както и по смисъла на правото на ЕС.

Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 9 вр. чл. 22 от ЗПК вр. чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД, тъй като клаузите за възнаградителна лихва /ГЛП/ са нищожни поради противоречие с добрите нрави. Смятам определеният от кредитодателя размер на възнаградителната лихва (в който се включва и възнаграждението за поръчител) за изключително висок и противоречащ на добрите нрави, тъй като надвишава

трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми. В тази връзка недействителността на уговорките относно договорната лихва води до нищожност и на целия договор /*per argumentum* чл. 11, ал. 1, т. 9 вр. чл. 22 от ЗПК/. Отделно от горното счита, че е налице несъответствие между посочения в преддоговорната информация фиксиран годишен лихвен процент и този, посочен в процесния договор. 6. На самостоятелно основание счита, че Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 11 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен планов, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. В нарушение на императивните изисквания в процесния договор липсва каквото и да е посочване на периодичността на дължимите вноски /напр. седмично, месечно и др./, както и датата на падежа на всяка една от тях. Също така погрешно изчислената и посочена обща сума, дължима от потребителя /1175.14 лева, вместо реално дължимата 2061.72 лева/, води и до погрешно 10 изчислен и посочен брой и размер на погасителните вноски. Ето защо смята, че клаузите не са формулирани по ясен и недвусмислен начин, съгласно изискванията на чл. 147 ал. 1 от ЗЗП и разглеждани както самостоятелно, така и в съвкупност с останалите уговорки, не позволяват на потребителя да прецени икономическите последици от сключване на договора - чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП. Във връзка с гореизложеното считам, че процесният договор следва да бъде обявен за недействителен и на основание чл. 11, ал. 1, т. 11 вр. чл. 22 от ЗПК. 7. Счита, че Договорът за потребителски кредит е нищожен и на основание чл. 11, ал. 1, т. 20 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договорите, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихви съгласно чл. 29, ал. 4 и 6 от ЗПК, както и за размера на лихвения процент на ден. 8. С оглед на гореизложеното, нищожността на процесния Договор за потребителски кредит води до нищожност и на свързания с него Договор за предоставяне на поръчителство. II. В случай че се приеме, че процесните договори за валидни, смята, че същите са унищожаеми на основание чл. 29, ал. 1 от ЗЗД поради измама или евентуално на основание чл. 28, ал. 1 поради грешка.; С оглед всички изложени съображения в настоящата искова молба е единствено изводимо, че към момента на сключване на Договор за потребителски кредит и свързания с него Договор за предоставяне на поръчителство, в съзнанието на доверителя ми са били наведени неверни представи относно съществените елементи от тяхното съдържание. „Форуком и компания“ ООД е въвело в заблуждение ищеца относно действителния размер на отпуснатия заем, на общата сума, която следва да върне, на ГПР и на погасителните вноски. При условие, че ищецът е бил запознат с действителното съдържание на тези многобройни и съществени уговорки, той със сигурност нямаше да сключи процесните договори. 11 III. Смята, че процесните

договори са унищожавани на основание чл. 33, ал. 1 от ЗЗД с оглед сключването им поради крайна нужда и явно неизгодни условия., ищецът е бил принуден да сключи Договор за потребителски кредит и свързания с него Договор за предоставяне на поръчителство, предвид обстоятелството, че се е намирал в крайна нужда. Към тези моменти той не е разполагал с достатъчно финансови средства да задоволи своите и на неговото семейство основни потребности - заплащане на разходи за комунални услуги, храна и други разходи от неотложен характер. Именно тези обстоятелства са оказали влияние върху формирането на вътрешната му воля да сключи договорите. При условие, че тези факти не били налице ищецът нямало да сключи процесиите договори, а най-малкото със сигурност нямало да ги сключи при тези условия. Налице са явно неизгодни условия по процесиите договори с оглед драстичното несъответствие и несъразмерност в стойностите на насрещните престации. Ищецът е получил сумата в размер на 1000.00 лева, като впоследствие предсрочно е върнал сумата от 1167.88 лева, респективно ответното дружество реално е получило възнаграждение за предоставения заем в размер на 167.88 лева или печалба за предоставената услуга в размер на повече от 16 %. Това обстоятелство явно не съответства на пазарните и икономически условия в страната към момента на предоставяне на заема - 12/10/2018г. IV. Евентуално, ако се приеме, че договорите за валидни и действителни, смята, че са нищожни отделните клаузи от процесиите договори на основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД поради нарушение на закона, чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД поради нарушаване на добрите нрави, респективно на основание чл. 146 от ЗЗП поради неравноправност. Ответното дружество е отпуснало на ищеца заем в размер на 1000.00 лева, като впоследствие ищецът погасил и превел единствено на ответното дружество изцяло сумата в общ размер на 1167.88 лева. Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК „Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита“. 12 Ето защо счита, че е налице правен интерес от предявяване на настоящия осъдителен иск срещу ответното дружество на основание чл. 23 вр. чл. 22 от ЗПК вр. чл. 55, ал. 1, предл. I от ЗЗД за сумата от 167.88 лева - разликата между заплатената от ищеца на ответното дружество сума (1167.88 лева) и получената от ищеца сума (1000.00 лева).

Петитумът е съдът да постанови решение, с което на основание чл. 23 от ЗПК да осъди ответника ответника „Форуком и Компания“ ООД, с ЕИК: 836034051, да заплати на ищеца С. Р. С. с постоянен адрес в гр.П., сумата в размер на 25.00 /двадесет и пет/ лева, като частичен иск от сумата в размер на 167.88 лева /сто шестдесет и седем лева и осемдесет и осем стотинки/, представляваща недължимо платени суми по потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане; Направените по делото съдебни и деловодни разноси, включително адвокатско възнаграждение. Посочена е банкова сметка, по които да бъдат преведени присъдените суми.

Ответникът „Форуком и компания“-ООД със седалище в гр.Хасково и съдебен адрес в гр.-*****, е подал в срока по чл.131 от ГПК писмен отговор на

исквата молба, в който оспорва предявения иск. Излага изключително подробни съображения, които се свеждат до това, че сключеният между страните договор за потребителски кредит е напълно действителен, заплатената от ищеца сума е дължима и претендираната сума, не подлежи на връщане от ответника.

Пред първата инстанция са представени писмени доказателства от двете спорещи страни и е прието заключение на съдебно-счетоводна експертиза.

С Определение, постановено в о.с.з., проведено на 14.12.2021г съдът на основни чл.214 от ГПК е допуснал увеличение на иска в размер общо на сумата от 396.98лв., от която 81.48лв.-договорна лихва, 295.40лв.- възнаграждение за поръчителя и 20.00лв.лв.-такса за усостоверение.

Плевенският районен съд, Гражданско отделение, VII-ми гр.с-в, се е произнесъл с обжалваното Решение №1517/22.12.2021г., с което частично е уважил иска, като е постановил следното:

Осъдил е ответника „ФОРУКОМ И КОМПАНИЯ” ООД, ЕИК 836034051, **ДА ЗАПЛАТИ** на ищеца С. Р. С., ЕГН-*****, сумата от 315,50лв., представляваща недължимо платена сума по Договор за потребителски кредит № 95712122/12102018, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 21.07.2021г. до окончателното изплащане, като е отхвърлил иска в останалата част до пълния претендиран размер от 396,98лв., като НЕОСНОВАТЕЛЕН и НЕДОКАЗАН.

Осъдил е ответника да заплати на пълномощника на ищеца на основание чл. 38, ал.2 от ЗА, вр. с чл.78, ал.1 от ГПК, сумата от 238,43лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната по производството безплатна правна помощ, дължима съразмерно уважената част от иска.

Осъдил е ответника да заплати на ищеца на основание чл.78 от ГПК, сумата от 74,01лв., представляваща деловодни разноски съразмерно отхвърлената част от иска, по компенсация.

Плевенският окръжен съд, Гражданско отделение, IV-ти гр. въззивен състав приема, че постановеното РЕШЕНИЕ е ВАЛИДНО, ДОПУСТИМО и ПРАВИЛНО.

Във въззивната жалба не се излагат оплаквания за нищожност и/или недопустимост на обжалваното решение, а въззивният съд съгласно правомощията по чл.269 от ГПК, не установи наличието на пороци, които да обуславят нищожност или недопустимост на съдебния акт.

За да се произнесе относно правилността на обжалваното решение, съдът съобрази следното:

От доказателствата, с които е попълнено делото се установява следното от **фактическа страна:**

Между страните не съществува спор, че на 12.10.2018г. са сключили Договор за потребителски кредит № 95712122/12102018, по силата на който ответникът в

първата инстанция „Форуком и Компания“-ООД като заемодател е предоставил на ищеца С. Р. С. в заем сумата от 1000.00лв.(хиляда лв.),при следните условия: Срок за погасяване 270 дни(девет месеца) на 9 погасителни вноски, всяка от по 130.57лв.; Лихвен процент - 40.40%; Годишен процент на разходите(ГПР)-49.02%. – Общ размер на дължимата сума, включ(ваща всички плащания- 1175.14лв.

Съгласно чл.4, предложение второ от договора, е предвидено кредитополучателят да сключи договор за предоставяне на поръчителство с одобрено от кредитодателя „Форуком и Компания“-ООД, юридическо лице(поръчител) в срок от 48 часа от подаване на заявлението.

В изпълнение на договорното задължение, същият ден – на 12.10.2018г. между ищеца С. Р. С. и неучастващо в делото лице „Гарант Къмпани“-ООД като поръчител, е сключен Договор за предоставяне на поръчителство, по силата на който кредитополучателят се е задължил да заплати на поръчителя възнаграждение в общ размер на 886.50лв. – по 98.50лв. месечно. В резултат на това, месечната вноска, която кредитополучателя заплаща нараства на 229.07лв.(130.57лв.+98.50лв.)(л.9-л.14от първоинстанционното дело)

На 16.12.2016г. между кредитодателя“Форуком и Компания“-ООД – ответник в първата инстанция и неучастващото в делото лице „Гарант Къмпани“-ООД-поръчител по Договора за предоставяне на поръчителство, сключен с ищеца и заемател С.С., е сключен „рамков“ Договор за поръчителство, допълнен с Анекс от 31.10.2018г, при който като заемател е посочено и името на ищеца С. Р.С..(л.49)

От заключението на неоспорената съдебно-счетоводна експертиза, се установява следното:

В изпълнение на поетите договорни задължения по Договора за покребителски кредит и свързания с него Договор за предоставяне на поръчителство, заемателят С. Р.С.(ищец в първата инстанция) е заплатил на заемодателя „ Форуком и Компания“-ООД, следните суми: На 12.11.2018г. е направил вноска от 229.10лв., а на 30.12.2018г.- вноска от 1167.88лв., или общо 1396.98лв.

Заплатената сума е отнесена за погасяване на следните задължения:

- За главница-1000.00лв.хиляда лв.);
- Договорна лихва -81.48лв. за периода от 12.10.2018г. до 30.12.2018г;
- Сума по договор за поръчителство -295.50лв. към 30.12.2018г;
- -Такса за издаване на удостоверение по искане на ищеца – 20.00лв.

При така установените фактически положения, съдът формира следните **правни изводи:**

Твърденията на въззивника за пълна нищожност на договора за потребителски кредит са неоснователни, тъй като не са доказани предпоставките на чл.20-чл.24 от ЗПК и чл.143-чл.148 от ЗЗП.

Договорът за кредит е сключен от разстояние, като средство за

комуникация е интернет и / или телефон.Ищецът е кандидатствал за кредит по начин, определен в Общите условия и след кандидатстването е получил идентификационен номер. Сключването на договора е иницирано от ищеца със създаването на личен акаунт, като след попълване на заявката ищецът е получил персонален номер. С активирането му, ищецът е потвърдил заявката си. След одобряване на заявката, на ищеца е изпратен договор,погасителен план и стандартен европейски формуляр, както и Общи условия.С писмото ищецът е получил линк за потвърждение в случай на съгласие,което ищецът е и предоставил. След запознаване с условията, е активирал линка с въвеждане на паролата, с което договорът се счита за сключен.

Съгласно ЗПФУР, при договор, сключен от разстояние не се изисква полагане на подпис на страните по договора.

Договорът и приложенията към него са написани на ясен и четим шрифт, посочен е размера на главницата, размер на възнаградителната лихва.

Уговорените размери на ГЛП и на ГПР, са съобразени в разпоредбата на чл.19,ал.4 от ЗПК.

Размерът на шрифта, за който е изписан договора отговаря на изискванията на закона.

Пред вид изложеното, страната С. Р.С. като заемател дължи на насрещната страна „Форуком и Компания“-ООД, освен връщане на получената в заем сума (главница от 1000лв.),, така и уговорената възнаградителна лихва за периода от сключването на договора 12.10.2018г. до погасяване на кредита на 30.12.2018г. в размер на 81.48лв. и евентуално лихва за забава(наказателнта лихва) в случай на просрочие на задължението по погасителния план. В случая, кредитополучателят е извършил плащания преди падежа на месечните вноски и заемателят не е начислявал лихва за забава.

Договорът за предоставяне на поръчителство обаче е изцяло нищожен, тъй като неговите клаузи са в противоречие с разпоредбите на чл.138-чл.148 от ЗЗД, уреждащи правния институт на поръчителството. Съгласно чл.138 от ЗДЗД,поръчителят се задължава спрямо кредитора на друго лице да отговаря за изпълнение на неговото задължение. Чрез договора за поръчителство се обезпечава събирането на вземането от страна на кредитора, към когото длъжникът и поръчителят отговарят солидарно. Т.е., ако длъжникът не изпълнява задължението си за плащане, кредиторът може да го претендира от поръчителя, който съгласно чл. 141 от ЗЗД, отговаря солидарно с главния длъжник. В случая длъжникът(кредитополучател) се е задължил да заплаща възнаграждение за поръчителство, което по размер е почти, колкото вноската по кредит, без да има основание за това. До погасяване на задължението по кредита е заплащал възнаграждение за поръчител, което е в противоречие със закона и морала. Сумата за поръчител е недължимо платена и подлежи на връщане.

По същия начин е недължимо платена и сумата от 20лв.- такса за издаване на удостоверение, тъй като не е доказано изпълнение на подобна услуга.

От изложеното е видно, че въззивният съд достига до краен извод, който е еднакъв с този на първоинстанционния, поради което обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно.

Въззивните жалби, подадени от двете спорещи страни, са неоснователни по съображенията, изложени по-горе. Независимо от това, съдът коментира изложените оплаквания, като приема следното:

По въззивна жалба, регистрирана с Вх.№1747/24.01.2022г., изпратена по пощата с п.к. от 21.01.2022г., подадена от въззивния жалбоподател С.Р. С., ЕГН-***** - ищец в първоинстанционното производство, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г. В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявеният от него срещу ответника „Форуком и Компания“-ООД, иск по чл.55,ал.1 от ЗЗД за разликата от 315.50лв. до 396.98лв.,е подадена в срок, срещу съдебен акт, подлежащ на обжалване, от надлежна страна, при наличие относно са

Всъщност обжалваемист интерес е за сумата от 81.48лв., представляваща заплатена договорна лихва за периода от 1.10.2018г.(сключването на договора) до 30.12.2018г(погасяване на договорното задължение чрез плащане)

Съдът посочва, че по своята правна същност договорната лихва представлява печалбата на кредитора от предоставения кредит. Няма пречки страните да уговорят договорна лихва в размер по-голям от законната за просрочие. В случая уговорената възнаградителна лихва не противоречи на добрите нрави. Размерите, в които същата се дължи са конкретно посочени в погасителния план. Съгласно редакцията на разпоредбата на чл.19,ал.4 от ЗПК, действаща по време на сключването на договора за потребителски кредит, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.Съгласно новосъздадената ал.5, клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни. За годишния лихвен процент, законодателят не е регламентирал максимален размер, но същият е елемент от годишния процент на разходите, чиито максимум е лимитиран. В случая са уговорени ГПР от 49.02% и ГЛП от 40.00%, от което следва, че договорните клаузи са съобразени с разпоредбата на чл.19,ал.4 от ЗПК, тъй като ГПР е по-малък от пет пъти размера на законната лихва при просрочие, който е 50.05%, а ГЛП е част от ГПР.

По въззивната жалба, регистрирана с Вх.№ 2986/07.02.2022г.,изпратена по пощата с п.к. от 04.02.2022г., подадена от въззивния жалбоподател „Форуком и компания“-ООД, ЕИК- 836034051- ответник в първоинстанционното производство, с която се атакува Решение №1517/22.12.2021г., В ЧАСТТА, с която е уважен предявеният от ищеца против ответника иск за сумата от 315.50лв.

Както беше посочено, въззивният съд споделя становището на първоинстанционния, че кредитополучателят е заплатил на кредитодателя без основание

сумата от 315.50лв., от която 295.50лв. – възнаграждение за поръчител и 20.лв. – за издаване на удостоверение. Клаузите на договора за предоставяне на поръчителство, според които кредитополучателят заплаща на кредитодателя, както погасителни вноски, включващи главница и договорна лихна, така и възнаграждение за поръчителство, са нищожни, като противоречащи на закона и на добрите нрави. Идвършеното плащане за възнаграждение за поръчителство е изцяло лишено от основание и води до неоснователно обогатяване на кредитодателя (на когото се заплаща сумата) и съответно неоснователно обедняване на кредитополучателя.(който плаща) Обстоятелството, че кредитодателят е превел получената сума като възнаграждение за поръчителство, но юридическото лице, с кжето е сключило рамков договор, не означава, че не са налице предпоставките на неоснователното обогатяване, тъй като сумата е недължимо платена от кредитополучателя – ищец в първата инстанция. Последният претендира връщане на сумата на основание чл.55,ал.1,пр.1 от ЗЗД, а не на основание чл.59 от ЗЗД.

Също без основание е удържана и сумата от 20лв. - такса за удостоверение, за каквото няма данни да е издавано.

Относно разноските за въззивна инстанция, съдът приема следното:

И двете страни претендират разноски, за което представят списъци по чл.80 от ГПК. Въззивните жалби и на двете страни са отхвърлени като неоснователни, поради което съдът не присъжда разноски за настоящата инстанция, а същите се понасят от страните, както са направени..

Съгласно чл.280,ал.3 от ГПК въззивното решение не подлежи на касационно обжалване.

По изложените съображения, Плевенският окръжен съд, IV-ти въззивен граждански състав, на основание чл.271 от ГПК

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА като правилно РЕШЕНИЕ №1517/22.13.2021г. на Плевенски районен съд, Гражданско отделение, VII-ми гр.с-в, постановено по гр.д.

№4778/2021г. по описа на същия съд.

РЕШЕНИЕТО НЕ подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____